

sygn. akt XXIV Ns 72/19

## POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIV Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia (del.) Krzysztof Świdorski

Protokolant: protokolant sądowy T. T.

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2019 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z wniosku pełnomocnika Komitetu Wyborczego (...) z siedzibą w W.

z udziałem M. J.

o wydanie orzeczenia w trybie art. 111 ustawy z 5 stycznia 2011 roku Kodeks wyborczy

### **postanawia:**

Oddalić wniosek

Sygn. akt XXIV Ns 72/19

## UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 17 września 2019 r. wnioskodawca Komitet Wyborczy (...) z siedzibą w W. wniósł o wydanie orzeczenia, w trybie art. 111 kodeksu wyborczego, domagając się:

1) zakazania uczestnikowi postępowania M. J. dalszego rozpowszechniania przedstawionych przez niego w dniu 10 września 2019 r. na portalu internetowym (...) (pod adresem (...) nieprawdziwych informacji o tym, jakoby wnioskodawca „był już dogadany” w sprawie utworzenia wspólnego rządu z (...), poprzez usunięcie przedmiotowego wpisu;

2) nakazania uczestnikowi postępowania M. J. sprostowania rozpowszechnionych przez niego w dniu 10 września 2019 r. na portalu internetowym (...) nieprawdziwych informacji o tym, jakoby wnioskodawca „był dogadany” w sprawie utworzenia wspólnego rządu z (...), poprzez publikację w formie postu na jego profilu na portalu (...), znajdującym się pod adresem (...) M.-J.- (...) oświadczenia o następującej treści: „Ja, M. J. niniejszym przeproszam KW (...), za to, że w dniu 10 września 2019 roku komentując na (...) swoje wypowiedzi w audycji (...) w programie (...) rozpowszechniałem nieprawdziwe informacje, jakoby KW (...) była dogadana z (...) w sprawie utworzenia wspólnego rządu”, przy czym przedmiotowy post powinien zostać opublikowany między godziną 19:00 a 21:00, a pomiędzy jego publikacją, a publikacją innych postów na profilu uczestnika zarówno wcześniejszych, jak i późniejszych powinien zostać zachowany odstęp czasowy co najmniej dwóch godzin, przy czym przedmiotowy post powinien zostać przypięty na górze strony na okres 7 dni;

3) nakazania uczestnikowi postępowania M. J. sprostowania rozpowszechnionych przez niego w dniu 10 września 2019 r. na portalu internetowym (...) nieprawdziwych informacji o tym, jakoby wnioskodawca „był dogadany” w sprawie utworzenia wspólnego rządu z (...), poprzez publikację w formie postu na jego profilu na portalu (...), znajdującym się pod adresem (...) oświadczenia o następującej treści: „Przeproszam KW (...) za to, że w dniu 10.09.2019 roku komentując swoje wypowiedzi w audycji (...) rozpowszechniałem nieprawdziwe informacje, jakoby

(...) była dogadana z (...) w sprawie utworzenia wspólnego rządu”, przy czym nakazać uczestnikowi publikację oświadczenia między godziną 19:00 a 21:00, a pomiędzy jego publikacją, a publikacją innych postów na profilu uczestnika zarówno wcześniejszych, jak i późniejszych powinien zostać zachowany odstęp czasowy co najmniej dwóch godzin, przy czym przedmiotowy post powinien zostać przypięty na górze strony na okres 7 dni;

4) nakazania uczestnikowi postępowania M. J. sprostowania rozpowszechnionych przez niego w dniu 10 września 2019 r. na portalu internetowym (...) nieprawdziwych informacji o tym, jakoby wnioskodawca „był dogadany” w sprawie utworzenia wspólnego rządu z (...), poprzez publikację na koszt uczestnika na stronie głównej portalu (...), znajdującego się pod adresem (...) oświadczenia o następującej treści: „Ja, M. J. niniejszym przeproszam KW (...), za to, że w dniu 10 września 2019 roku komentując na (...)swoje wypowiedzi w audycji (...) w programie (...) rozpowszechniałem nieprawdziwe informacje, jakoby KW (...) była dogadana z (...) w sprawie utworzenia wspólnego rządu”, przy czym przedmiotowe oświadczenie powinno zostać opublikowane w formie wyeksponowanego wizualnego ogłoszenia obejmującego co najmniej 1/4 ekranu wyświetlonego w całości przez co najmniej 15 sekund, zapisanego jednolitą czcionką Times New Roman rozmiar 14, koloru czarnego na białym tle;

5) nakazania uczestnikowi postępowania M. J. sprostowania rozpowszechnionych przez niego w dniu 10 września 2019 r. na portalu internetowym (...) nieprawdziwych informacji o tym, jakoby wnioskodawca „był dogadany” w sprawie utworzenia wspólnego rządu z (...), poprzez publikację na koszt uczestnika na antenie programu (...) oświadczenia o następującej treści: „Ja, M. J. niniejszym przeproszam KW (...), za to, że w dniu 10 września 2019 roku komentując na (...)swoje wypowiedzi w audycji (...) w programie (...) rozpowszechniałem nieprawdziwe informacje, jakoby KW (...) była dogadana z (...) w sprawie utworzenia wspólnego rządu”, przy czym przedmiotowe oświadczenie powinno zostać opublikowane w trakcie najbliższego wydania audycji (...) (albo chwilę przed jej rozpoczęciem albo od razu po jej zakończeniu) w formie wyeksponowanego wizualnego ogłoszenia obejmującego sto procent ekranu wyświetlonego w całości przez co najmniej 15 sekund, zapisanego jednolitą czcionką Times New Roman rozmiar 14, koloru czarnego na białym tle;

6) o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że w czasie trwania kampanii wyborczej w dniu 10 września 2019 r. na profilu audycji „(...) na (...) opublikowany został post o treści: „(...) jest w stanie utworzyć wspólny rząd z (...). Dla interesu się wszystko zrobi - (...) do (...) będącej cytatem z wypowiedzi uczestnika. Do przedmiotowego postu dołączono fragment nagrania audycji, której gościem był uczestnik Pod tym postem uczestnik umieścił tego samego dnia komentarz o treści „Są już dogadani”. Wnioskodawca wskazał, że przedmiotowa wypowiedź zawiera wprost nieprawdziwe informacje i stawia wnioskodawcę w niekorzystnym świetle wśród jego potencjalnych wyborców. Wnioskodawca kieruje swój przekaz głównie do wyborców o tzw. antysystemowym profilu, dla których fakt niejawnego sojuszu z partią będącą synonimem systemu III RP, jaką bez wątplenia w ich odbiorze jest (...) może stanowić czynnik zniechęcający do oddania głosu na wnioskodawcę w zbliżających się wyborach. Wnioskodawca wskazał, że roszczenia wnioskodawcy są adekwatne do rodzaju naruszenia, a także skali wyrządzonej szkody ( wniosek – k. 3-10).

Uczestnik postępowania M. J. na rozprawie w dniu 18 września 2019r. wniósł o oddalenie wniosku. Wskazał, iż wpis na (...) z dnia 10 września 2019r. o którym mowa we wniosku nie odnosił się do kwestii porozumienia (...) z (...).

### **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

M. J. jest kandydatem do Sejmu w okręgu nr 13, startującym z listy nr 8 – Komitet Wyborczy Wyborców (...) (k. 23 - wydruk ze strony Państwowej Komisji Wyborczej – k. 12-24).

W dniu 10 września 2019 r. na profilu audycji „(...) na (...)opublikowany został post o treści: „(...) jest w stanie utworzyć wspólny rząd z (...). Dla interesu się wszystko zrobi - (...) do (...).

Pod ww. postem widoczny jest okno, zawierające nagranie o długości 0:10. Post został skomentowany 165 razy, w tym w dniu 10 września przez M. J., który zamieścił wypowiedź o treści: „Są już dogadani :)”. W odpowiedzi na komentarz uczestnika, użytkownicy portalu (...) dodali 29 komentarzy.

(wydruk – k. 11).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dokumentów, które uznał za wiarygodne albowiem ich treść i autentyczność nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez uczestników.

Sąd oddalił wnioski dowodowe zgłoszone przez uczestnika na rozprawie w dniu 18 września 2019 r. o przesłuchanie świadków oraz z nagrania płyty Cd bowiem nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Wnioski te nie dotyczyły bowiem samego wpisu uczestnika, tego czego dotyczył ten wpis, a szerszego kontekstu związanego z wypowiedziami innych osób dotyczących Wnioskodawcy.

### ***Sąd zważył, co następuje:***

Zgodnie z art. 111 kodeksu wyborczego jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie, materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia nakazujące osobie dopuszczającej się tego typu działań:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
- 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
- 3) nakazania sprostowania takich informacji;
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone;
- 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100.000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego.

W niniejszej sprawie wniosek został złożony przez pełnomocnika wyborczego Komitetu Wyborczego (...) – W. T.. Sąd z urzędu ustalił, iż w dniu 12 sierpnia 2019r., została podjęta uchwała nr 93/2019 Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego (...) w której to uchwale widnieje informacja, iż pełnomocnikiem wyborczym jest W. T..

Przepis art. 111 Kodeksu wyborczego ustanawia ochronę prawną w okresie kampanii wyborczej dla kandydata i pełnomocnika wyborczego zainteresowanego komitetu wyborczego przed nieprawdziwymi informacjami zawartymi w materiałach wyborczych rozpowszechnianych w: prasie, materiałach wyborczych, w szczególności na plakatach, ulotkach, hasłach, a także w wypowiedziach lub w innych formach agitacji wyborczej ( tak F. Rymarz - Kodeks wyborczy. Komentarz - K.W. Czaplicki, B. Dauter, S. J. Jaworski, A. Kisielewicz, F. Rymarz, LEX).

Pojęcie materiałów wyborczych określone jest w sposób niewyczerpujący. Należą do nich także tzw. billboardy oraz wszelkie napisy, informacje, komunikaty, apele. Nadto chodzi tu o tego rodzaju wypowiedzi, które mają charakter agitacji wyborczej, a więc są umieszczane z uwagi na trwającą kampanię wyborczą i pozostają w związku z aktem wyboru, czy też umieszczane są w celu wpływu na wynik głosowania. Nie sposób twierdzić, że wszelkie wypowiedzi na temat osoby kandydującej, tylko z uwagi na fakt, że trwa kampania wyborcza, uzyskują przymiot materiału wyborczego (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 września 2012 r., sygn. akt I ACz 1253/12, LEX nr 1216305).

W ocenie Sadu wypowiedź uczestnika w audycji (...) o treści, (...) jest w stanie utworzyć wspólny rząd z (...). Dla interesu się wszystko zrobi”, zacytowana na profilu audycji (...) na portalu (...) odnosi się do się wnioskodawcy w czasie trwania kampanii wyborczej. Wypowiedź ta stanowi materiał wyborczy w rozumieniu art. 111 kodeksu wyborczego, stanowi formę wypowiedzi mającą związek z trwającą kampanią wyborczą i mogłaby mieć wpływ na oddanie głosu lub brak oddania głosu na Wnioskodawcę, mając choćby na względzie odmienny program polityczny Wnioskodawcy i (...).

Należy jednak wskazać, że wypowiedzi mogą mieć charakter opisowy lub ocenny (opinie, poglądy). Przy czym w praktyce rzadko dana wypowiedź przybiera jednoznaczną postać: oceną lub informacyjną, albowiem najczęściej występują w niej - w różnym natężeniu - elementy faktyczne i ocenne, jednak stopień ich natężenia oraz proporcje w jakich występują, stanowią podstawę przyjęcia określonego charakteru wypowiedzi. W takich wypadkach należy zbadać, czy w wypowiedzi można wyodrębnić elementy poddające się testowi według kryterium prawda/fałsz oraz konsekwentnie taki test przeprowadzić. Przy czym kwalifikacja twierdzenia co do faktów jako fałszywego przesądza o bezprawności działania. Inaczej jednak należy odnieść się do ocen wartościujących, poprzez formułowanie których realizowane jest konstytucyjnie zagwarantowane (art. 54 ust. 1 Konstytucji RP), pozostające także pod ochroną prawa międzynarodowego (art. 10 ETPCz), przynależne każdemu prawo wolności wypowiedzi. Możliwość publikowania wypowiedzi krytycznych, o której mowa w art. 41 ustawy z 1985 r. prawo prasowe jest właśnie realizacją wolności wypowiedzi.

Stwierdzenia dotyczące wnioskodawcy o treści, (...) jest w stanie utworzyć wspólny rząd z (...). Dla interesu się wszystko zrobi które wygłosił uczestnik mają charakter oceny. Uczestnik zawarł swoją opinię, iż jego zdaniem istnieje taka możliwość, nie stwierdził natomiast, iż tak się stało. Zawarł jedynie przypuszczenie, nie stwierdzając faktu, który można byłoby zweryfikować w kategorii „prawda - fałsz” .

Natomiast kwestionowany wpis uczestnika na (...) w dniu 10 września 2019r. „Są już dogadani” nie dotyczył rzekomego stwierdzenia przez wnioskodawcę, iż wnioskodawca był dogadany z (...)w sprawie utworzenia wspólnego rządu. Wprawdzie uczestnik nie kwestionował, iż wpis ten został zamieszczony przez uczestnika, jednak na rozprawie w dniu 18 września 2019r. stanowczo zaprzeczył, iż dotyczył on dogadania się” pomiędzy Wnioskodawcą a (...) w sprawie utworzenia wspólnego rządu. Z załączonego wydruku wynika, iż komentarz ten był jednym z co najmniej 165 komentarzy, o nieznanym Sądowi treści, zaś uczestnik wskazał, iż wpis ten stanowił odpowiedź na wpis osoby oznaczonej (...), jednak nie dotyczył „dogadania się” Wnioskodawcy z (...) w sprawie utworzenia wspólnego rządu. Wprawdzie we wpisie osoby oznaczonej (...) widnieje sformułowanie „w odpowiedzi na (...), jednak nie zostało wskazane do jakiej konkretnej wypowiedzi uczestnika odnosi się ten wpis, tym bardziej że uczestnik w programie (...) nie stwierdził, iż do porozumienia między Wnioskodawcą, a (...) doszło.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.